

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Навчально-науковий інститут № 5**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
навчальної дисципліни «Біржове право»
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти**

**072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(фінансова безпека та фінансові розслідування)**

Харків 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної
ради ХНУВС з гуманітарних,
Соціально-економічних
дисциплін
Протокол від 13.08.2024 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки навчально-наукового інституту № 5 від 12.08.2024 р. № 10

Розробник:

Професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки навчально-наукового інституту № 5 ХНУВС, к.ю.н., професор Сядриста Ірина Ігорівна.

Рецензенти:

Професор кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, д.ю.н., професор Россіхіна Г.В.

Заступник декана факультету № 1 з навчально-методичної роботи Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., Невядовський В.О.

**1.1 Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
ТЕМА 1. Загальна характеристика біржової діяльності	17	4	4			9	Залік
ТЕМА 2. Поняття, структура і принципи регулювання біржової діяльності	17	4	4			9	
ТЕМА 3. Суб'єкти біржової діяльності	13	2	2			9	
ТЕМА 4. Правове становище товарної біржі	13	2	2			9	
ТЕМА 5. Правове становище фондової біржі	13	2	2			9	
ТЕМА 6. Поняття, види і правова природа біржового товару	15	2	4			9	
ТЕМА 7. Правила біржової торгівлі та правила біржі	16	4	4			8	
ТЕМА 8. Правова регламентація біржових угод	16	4	4			8	
Всього:	120	24	26			70	

1.2 (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення	Вид контролю
--------------------------------	---	--------------

	навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
ТЕМА № 1. Загальна характеристика біржової діяльності	15	1	1			13	Залік
ТЕМА № 2. Поняття, структура і принципи регулювання біржової діяльності	15	1	1			13	
ТЕМА № 3. Суб'єкти біржової діяльності	15	1	1			13	
ТЕМА № 4. Правове становище товарної біржі	15	1	1			13	
ТЕМА № 5. Правове становище фондової біржі	16	1	1			14	
ТЕМА № 6. Поняття, види і правова природа біржового товару	16	1	1			14	
ТЕМА № 7. Правила біржової торгівлі та правила біржі	14					14	
ТЕМА № 8. Правова регламентація біржових угод	14					14	
Всього:	120	6	6			108	

2. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема № 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінарське заняття: Загальна характеристика біржової діяльності

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 1 година.

Навчальні питання:

1. Сутність, поняття та класифікація організованого ринку. Біржа як форма організованого ринку.
2. Історія розвитку біржової справи та біржового законодавства в Україні.
3. Поняття біржі: економічна та юридична природа біржі, функції бірж.
4. Класифікація бірж. Поняття та види товарних та фондових бірж, їх загальна характеристика.
5. Види бірж: універсальні та спеціалізовані, приватноправові та публічно-правові, закриті та відкриті.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Розглядаючи перше питання, необхідно звернути увагу на ті точки зору, що склалися у відношенні розуміння біржі як форми організованого ринку. При підготовці до першого питання необхідно звернутися до наукових праць українських вчених – В. К. Мамутова, Г. Л. Знаменського, К. С. Хахуліна, В. С. Щербини, Н. О. Саніахметової, О. М. Вінник, В. С. Мілаш, К. А. Карчевського та інших.

При аналізі принципів і функцій біржового права, спочатку слід проаналізувати загальнотеоретичні принципи та функції, потім галузеві та їх реалізація в біржовому праві.

При розкритті видів бірж необхідно звернути увагу на те, що біржі поділяються універсальні та спеціалізовані, приватноправові та публічно-правові, закриті та відкриті.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Становлення і розвиток системи бірж в Україні.
2. Система регулювання діяльності бірж в Україні.
3. Стан та основні тенденції розвитку біржового товарного ринку в Країнах Західної Європи.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні.
2. Основні тенденції розвитку валютного ринку України.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
5. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти.

- Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
6. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 1. Харків: Право, 2008. 496 с.
 7. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
 8. Хозяйственное право: Учебник / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, К.С. Хахулин и др. Киев: Юринком Интер, 2002. 912 с.
 9. Карчевський К. А. Проблеми визначення змісту господарського (підприємницького) права, як галузі права та навчальної дисципліни // *Проблеми господарського права і методика його викладання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Донецьк, 12 – 13 травня 2006 р. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2006. С. 59–66.*

Тема № 2: ПОНЯТТЯ, СТРУКТУРА І ПРИНЦИПИ РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінарське заняття: Поняття, структура і принципи регулювання біржової діяльності

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 1 година.

Навчальні питання:

1. Види та способи регулювання біржової діяльності. Процес і мета регулювання біржової діяльності.
2. Особливості публічно-правового та приватноправового регулювання біржової діяльності.

3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, її склад, завдання і повноваження в сфері регулювання біржової діяльності.
4. Регулювання біржової діяльності професійними учасниками ринку цінних паперів.
5. Поняття, структура та повноваження саморегулювних організацій.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо видів та способів регулювання біржової діяльності; визначитися щодо наявних в юридичній науці точок зору та пропозицій з приводу публічно-правового та приватноправового регулювання біржової діяльності. Особливої уваги заслуговує правове регулювання біржової діяльності Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Система регулювання діяльності бірж в Україні.
2. Система фондових бірж країн Західної Європи: досвід функціонування та тенденції розвитку.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Стан та основні тенденції розвитку біржового товарного ринку в США.
2. Стан та основні тенденції розвитку біржового товарного ринку в Країнах Південно-Східної Азії.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових

- інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 1 : Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
5. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
 6. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа. Харків: Страйд, 2009. 736 с.
 7. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
 8. Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 1. Харків: Право, 2008. 496 с.
 9. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с.
 10. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
 11. Хозяйственное право: Учебник / В. К. Макутов, Г. Л. Знаменский, К. С. Хахулин и др. Киев: Юринком Интер, 2002. 912 с.

Тема № 3: СУБ'ЄКТИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінарське заняття: Суб'єкти біржової діяльності

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на

семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 1 година.

Навчальні питання:

1. Поняття та правове становище суб'єктів біржової діяльності.
2. Класифікація суб'єктів біржової діяльності.
3. Біржові посередники.
4. Особи, які забезпечують проведення біржових торгів.
5. Компанії з управління активами інститутів спільного інвестування та їхнє правове становище. Права та обов'язки холдингів.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо поняття та правовим становищем суб'єктів біржової діяльності. Особливої уваги заслуговує вивчення питань пов'язаних з класифікацією суб'єктів біржової діяльності.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Становлення і розвиток системи бірж в Україні.
2. Об'єднання бірж в Україні та їх діяльність.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Стан розвитку біржової торгівлі цінними паперами в Україні.
2. Основні тенденції розвитку валютного ринку України.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.

3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 50, / № 50-51. Ст. 384.
5. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 49. Ст. 682.
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31. Ст. 263.
7. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 № 1775-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 36. Ст. 299.
8. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 1 : Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
9. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
10. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа. Харків: Страйд, 2009. 736 с.
11. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.

12. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 1. Харків: Право, 2008. 496 с.
13. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с.
14. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
15. Хозяйственное право: Учебник / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, К.С. Хахулин и др. Киев: Юринком Интер, 2002. 912 с.
16. Карчевський К. А. Проблеми визначення змісту господарського (підприємницького) права, як галузі права та навчальної дисципліни // Проблеми господарського права і методика його викладання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Донецьк, 12-13 травня 2006 р. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2006. С. 59–66.

Тема № 4: ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ТОВАРНОЇ БІРЖІ

Семінарське заняття: Правове становище товарної біржі

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 1 година.

Навчальні питання:

1. Поняття і правова характеристика товарної біржі, ознаки товарної біржі.
2. Статут товарної біржі, загальна характеристика його положень.
3. Умови членства в товарній біржі. Права та обов'язки членів товарної біржі.
4. Управління товарною біржею.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо поняття і правової характеристики товарної біржі, ознак товарної біржі; визначитися щодо умов членства в товарній біржі, прав та обов'язків членів товарної біржі; управління товарною біржею.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Стан та основні тенденції розвитку біржового товарного ринку у Великобританії.
2. Перспективи розвитку ф'ючерсної торгівлі агропромисловою продукцією в Україні.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Стан та основні тенденції розвитку біржового товарного ринку в США.
2. Стан та основні тенденції розвитку біржового товарного ринку в Країнах Південно-Східної Азії.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 50, / № 50-51. Ст. 384.
5. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 49. Ст. 682.
6. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 17.07.1997 № 469/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 39. Ст. 261.
7. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64.

8. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164
9. Бервено С. М. Загальна характеристика принципу недопустимості зловживання правом. Страницы Харьковской цивилистики: Ч. 2 : Лучшие работы кафедры гражданско-правовых дисциплин за 2009/2010 учебный год / Под общ. ред. И.В. Венедиктовой и С.Н. Бервено. Харьков: ХНУ им. В. Н. Каразина. С 87–111.
10. Корпоративне управління: Монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова. Харків: Право, 2007. 500 с.
11. Кравченко С. С. Юридична природа прав учасників господарських товариств : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2007. 18 с.
12. Кравчук В.М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. Київ: Істина, 2005. 720 с.
13. Саніахметова Н., Мельник С. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта господарювання на ринку: поняття та види. *Підприємництво, господарство і право*. 2003. № 1. С. 3–5.

Тема № 5: ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ФОНДОВОЇ БІРЖІ

Семінарське заняття: Правове становище фондової біржі

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття і правова характеристика фондової біржі, ознаки фондової біржі.

2. Статут фондової біржі, загальна характеристика його положень.
3. Умови членства у фондовій біржі, права та обов'язки членів фондової біржі.
4. Управління фондовою біржею.
5. Правове становище валютної біржі як різновиду фондової біржі.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо поняття і правової характеристики фондової біржі, ознак фондової біржі; умов членства у фондовій біржі, права та обов'язки членів фондової біржі; управління фондовою біржею.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Система фондових бірж США: досвід функціонування та тенденції розвитку.
2. Система фондових бірж країн Західної Європи: досвід функціонування та тенденції розвитку.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Лістинг та делістинг цінних паперів: вітчизняний та зарубіжний досвід.
2. Котирування цінних паперів, його умови та переваги.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31. Ст. 263.

5. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 1 : Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
6. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
7. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа. Харків: Страйд, 2009. 736 с.
8. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
9. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 1. Харків: Право, 2008. 496 с.
10. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с.
11. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
12. Хозяйственное право: Учебник / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, К.С. Хахулин и др. Киев: Юринком Интер, 2002. 912 с.
13. Карчевський К. А. Проблеми визначення змісту господарського (підприємницького) права, як галузі права та навчальної дисципліни // Проблеми господарського права і методика його викладання:

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Донецьк, 12-13 травня 2006 р. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2006. С. 59–66.

Тема № 6: ПОНЯТТЯ, ВИДИ І ПРАВОВА ПРИРОДА БІРЖОВОГО ТОВАРУ

Семінарське заняття: Поняття, види і правова природа біржового товару

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття біржового товару та вимоги до нього, ознаки біржового товару.
2. Види біржового товару. Поняття реального товару.
3. Валюта як біржовий товар.
4. Цінні папери як біржовий товар.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо поняття біржового товару та вимог до нього, ознак біржового товару; видів біржового товару. Особливої уваги заслуговує вивчення питання пов'язаного з цінними паперами як біржового товару.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Біржовий товар, його особливості та класифікація у світовій біржовій торгівлі.
2. Валютний ринок країн Західної Європи та особливості його функціонування.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Основні тенденції розвитку валютного ринку України.
2. Валютні операції та механізми їх здійснення.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 50, / № 50-51. Ст. 384.
5. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 49. Ст. 682
6. Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 5. Ст. 35.
7. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 17.07.1997 № 469/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 39. Ст. 261.
8. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 1 : Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
9. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
10. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових

- інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа. Харків: Страйд, 2009. 736 с.
11. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
 12. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 1. Харків: Право, 2008. 496 с.
 13. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с.
 14. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
 15. Хозяйственное право: Учебник / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, К.С. Хахулин и др. Киев: Юринком Интер, 2002. 912 с.
 16. Карчевський К. А. Проблеми визначення змісту господарського (підприємницького) права, як галузі права та навчальної дисципліни // Проблеми господарського права і методика його викладання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Донецьк, 12-13 травня 2006 р. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2006. С. 59–66.
 17. Корпоративне управління: Монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова. Харків: Право, 2007. 500 с.
 18. Правове регулювання статутного фонду комерційних організацій : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / О.С. Янкова; НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2000. 20 с.
 19. Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. Київ: Істина, 2005. 720 с.

Тема № 7: ПРАВИЛА БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ ТА ПРАВИЛА БІРЖІ

Семінарське заняття: Правила біржової торгівлі та правила біржі

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття біржової торгівлі. Типові правила біржової торгівлі та вимоги до них.
2. Підготовка до біржових торгів.
3. Біржові торги.
4. Формування біржових цін та їхнє оприлюднення.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо поняття біржової торгівлі; підготовки до біржових торгів; порядку проведення біржових торгів; порядок формування біржових цін та їхнє оприлюднення.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Система регулювання діяльності бірж в Україні.
2. Основні види порушень правил біржової торгівлі та санкції за них.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Біржовий товар, його особливості та класифікація у світовій біржовій торгівлі.
2. Валютні операції та механізми їх здійснення.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.

3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356
4. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 1 : Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с
5. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
6. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа. Харків: Страйд, 2009. 736 с.
7. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
8. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с
9. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
10. Поляков Б. М. Правовые проблемы регулирования невозможности (банкротства): Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / НАН Украины. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2003. 38 с.

Тема № 8: ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ БІРЖОВИХ УГОД

Семінарське заняття: Правова регламентація біржових угод

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки біржових угод.
2. Класифікація біржових угод.
3. Реєстрація біржових угод.
4. Підстави і порядок розірвання біржових угод.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо поняття та ознак біржових угод; класифікації біржових угод; реєстрації біржових угод; підстав та порядку розірвання біржових угод.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Валютні операції та механізми їх здійснення.
2. Валютне котирування, його особливості та порядок здійснення.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Особливості котирування валют та досвід використання міжнародних платіжних інструментів.
2. Валютний ринок країн Західної Європи та особливості його функціонування.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.

3. Цивільний кодекс : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64.
5. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164.
6. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 1 : Загальні положення / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
7. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 2 : Фізична особа. Харків: Страйд, 2009. 296 с.
8. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа. Харків: Страйд, 2009. 736 с.
9. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
10. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с.
11. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербина. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.

- 12.Саніахметова Н., Мельник С. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта господарювання на ринку: поняття та види. *Підприємництво, господарство і право*. 2003. № 1. С. 3–5.
- 13.Вінник О. М. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства». Київ: Юрінком Інтер, 2009. 312 с.
- 14.Безух О. В. Защита от недобросовестной конкуренции в сфере промышленной собственности: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН Украины. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2001. 19 с.
- 15.Кулішенко В. С. Защита от неправомерного использования деловой репутации субъектов хозяйствования в конкуренции: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН Украины. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2003. 17 с.

3.Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
4. Кодекс України з процедур банкрутства від 01 лютого 2020 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р., № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
6. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
7. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06 лютого 2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. №13. Ст. 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31–32. Ст. 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
9. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 01 червня 2000 р. № 1775-II. *Відомості Верховної Ради України*. 2000.

- № 36. Ст. 299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.
10. Про кооперацію: Закон України від 10 липня 2003 р. № 1087-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 5. Ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text>.
11. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI. *Верховної Ради України*. 2008. № 50–51. Ст. 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
12. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17 липня 1997 № 469/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 39. Ст. 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
13. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
14. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07 червня 1996 р. № 236/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
15. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. № 723/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 16. Ст. 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
16. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
17. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 р. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
18. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96->

%D0%B2%D1%80#Text.

- 19.Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 15 березня 2001 р. № 2299-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 21. Ст. 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>.
- 20.Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. № 1956-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 10. Ст. 139. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.
- 21.Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. Ст. 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.
- 22.Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2664-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. Ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.
- 23.Про страхування: Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 18. Ст. 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
- 24.Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. Ст. 377. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.
- 25.Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06 липня 1995 р. № 265/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 28. Ст. 205. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

Основна література:

- 26.Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців).

- Т. 1 : Загальні положення./ За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої.
Харків : ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
- 27.Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців).
Т. 2 : Фізична особа. Харків : Страйд, 2009. 296 с.
- 28.Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців).
Т. 3 : Юридична особа. Харків : Страйд, 2009. 736 с.
- 29.Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців).
Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки. / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с.
- 30.Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: У 2 ч. Харків : Право, 2008. Ч. 1. 496 с.
- 31.Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: У 2 ч. Харків : Право, 2008. Ч. 2. 336 с.
- 32.Щербина В. С. Суб'єкти господарського права : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 264 с.
- 33.Хозяйственное право: Учебник / В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, К. С. Хахулин и др.; Под ред. В. К Мамутова . Київ : Юринком Интер, 2002. 912 с.
- 34.Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : монографія. Львів : Край, 2009. 464 с.
- 35.Бервено С. М. Загальна характеристика принципу недопустимості зловживання правом. Страницы Харьковской цивилистики: В 3 ч. Ч. 2 : Лучшие работы кафедры гражданско-правовых дисциплин за

- 2009/2010 учебный год / Под общ. ред. И. В. Венедиктовой и С. Н. Бервено. Харків : ХНУ им. В. Н. Каразина. С 87–111.
- 36.Корпоративне управління: Монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова; За ред. проф. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : Право, 2007. 500 с.
- 37.Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. Київ : Істина, 2005. 720 с.
- 38.Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова та ін.; за ред. О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 896 с.
- 39.Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова та ін.; за ред. О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
- 40.Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін. ; за заг. ред. В. В. Луця. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 384 с.

Додаткова література:

- 41.Кулішенко В. С. Защита от неправомерного использования деловой репутации субъектов хозяйствования в конкуренции: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН Украины. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецк, 2003. 17 с
- 42.Поляков Б. М. Правовые проблемы регулирования невозможности (банкротства): Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04./ НАН Украины. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецк, 2003. 38 с.
- 43.Безух О. В. Защита от недобросовестной конкуренции в сфере промышленной собственности: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН Украины. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецк, 2001. 19 с.
- 44.Вінник О. М. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства». Київ : Юрінком Інтер, 2009. 312 с.

- 45.Кравченко С. С. Юридична природа прав учасників господарських товариств : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2007. 18 с.
- 46.Правове регулювання статутного фонду комерційних організацій : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 /НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2000. 20 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 47.Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Пленуму ВГСУ від 25.02.2016 р. № 4. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16/print>.
- 48.Про деякі питання застосування судами законодавства при вирішенні спорів про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки: Постанова Пленуму ВССУ з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.03.2013 р. № 4. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0004740-13/print>.
- 49.Про судові рішення у цивільній справі: Постанова Пленуму ВС України від 18.12.2009 р. № 14. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/CF072BE B2AC2 EC53C2257AF400514F48>.
- 50.Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: Постанова Пленуму ВС України від 06.11.2009 р. № 9. URL: http://pravo.ligazakon.ua/document/view/VS090583?edition=2009_11_06.
- 51.Постанова Пленуму ВС України від 27.02.2009 р. № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи». URL : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/6CC3C5489FA411CEC2257578003002D9?OpenDocument&CollapseView&RestrictToCategory=6CC3C5489FA411CEC2257578003002D9&Count=500&>.